

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

№11
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 1224 sahifa,
4-noyabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayeva X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Oilaning maktabgacha yoshdagi bolalar estetik tarbiyasidagi o'rni	24
<i>Abdullayeva Ma'sudaxon Abdubannayevna</i>	
Bo'lajak informatika o'qituvchilarini pedagogik faoliyatga metodik tayyorlash texnologiyalari	27
<i>Abdubannoyeva Muxlisaxon Iqboljon qizi, Abdullayev Alibek Qodiraliyevich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida bulutli xizmatlardan foydalanish zaruriyati	30
<i>Abdullayev Alibek Qodiraliyevich, Turdaliyeva Muslimaxon Jahongir qizi</i>	
Raqamli texnologiyalar yordamida fortepiano chalishni o'rgatish metodikasi	34
<i>Abduvaxobova Nilufar Abdumannon qizi</i>	
Maktabda fizika fanini o'qitishda innovatsion yondashuv	38
<i>Alinazarova Mahfuza</i>	
Tasavvufdagi "komil inson" konsepsiyasining hozirgi ta'lim tizimida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv sifatida talqini	43
<i>Aqilxonov Saidolimxon Abdurashid o'g'li</i>	
Tabiiy-ilmiy savodxonlikni shakllantirish omillari va pedagogik shart-sharoitlar	48
<i>Choriyeva Gulbaxor Shotemirovna</i>	
Robototexnika fanini o'qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanib mustaqil ta'limni tashkil etish	53
<i>Elmonov Sirojiddin Mamadiyarovich</i>	
Xalqaro baholash dasturlarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini baholash bo'yicha jahon tajribasi	58
<i>Ergasheva S. T.</i>	
Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlar orqali o'quvchilarning kognitiv salohiyatini rivojlantirish	61
<i>Eshmamatova Dilnoza Jovli qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning aqliy salohiyatini oshirishda tarbiyachi mahorati	64
<i>Karimova Gulzodaxon Marufjon qizi</i>	
Bo'lajak texnologik ta'lim o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishni takomillashtirish	68
<i>Hojikarimova Gulasal Tadjialiyevena</i>	
Xorijiy talabalarga o'zbek tilini o'rgatishda elektron platformalar yaratish	71
<i>Jo'rayeva Matluba</i>	
Bo'lajak o'qituvchilar uchun raqamli ta'lim muhitini modellashtirish va uning samaradorlik omillari	74
<i>Komilova Z. X.</i>	
O'qituvchi kasbiy faoliyatida muloqot madaniyati	80
<i>M. Yu. Mahkamova</i>	
Psixologiya fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va talabalarda tahliliy fikrlashni shakllantirish masalalari	86
<i>Madazizova Dilfuza Raxmatullayevna</i>	
Integrating Listening and Speaking Skills in ESP (English for Specific Purposes) Classes	90
<i>Madina Tilavova</i>	
Bolalarni maktabga tayyorlash jarayonida neyropedagogik yondashuvlar	94
<i>N. O. Saidova</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida radiologiya fanini o'qitishda raqamli texnologiyalarning metodologik roli	99
<i>Nazarova Gulchexra Shuxratdjonovna</i>	
Ijodkorlik tushunchasining mohiyati va uning ta'limdagi roli	103
<i>Ochilova Dilbar Isroilovna</i>	
Alaliyani boshqa nutqiy nuqsonlar bilan farqli xarakteristikasi	108
<i>Oripova Zilola</i>	
Ingliz tilini o'qitishda suggestopediya metodini joriy etishning samaradorligi	113
<i>Pulatova Sitora Abdurazzoq qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari menejerlarining kasbiy-boshqaruv kompetentligi tushunchasi va uning tarkibiy qismlari	118
<i>Qarshiboyev Sharof Egamnazarovich</i>	
Koordinatsion qobiliyatlarni rivojlantirishning yosh badmintonchilar texnik-taktik tayyorgarligiga ta'siri	122
<i>Qurbanova Ilmira Alisher qizi</i>	

Blended Learning	125
Quvandikova Xadicha	
Fizika darslarida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish	129
Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li	
“Qurilish jarayonlari texnologiyasi” fanida loyihalash kompetentligining tarkibiy tuzilmasi va uni raqamli ta'limga moslashtirish	135
Raxmonova Nazokat Umaraliyevna	
Vitagen texnologiyalar asosida talabalar mediamentalitetini rivojlantirishda sun'iy intellekt (AI) dasturlaridan foydalanishning tahliliy modeli	140
Rustamova Nodira Rustamovna	
Talabalarda kooperativ ta'lim asosida motivatsiyani rivojlantirish usullari	145
Sitora Toshmatova	
STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ kompetensiyani shakllantirishning zaruriyati	149
Tashibekova Munajat Xoshimovna	
Musiqqa ta'limining pedagogik asoslari va metodik tizimi	153
Toshpulatova Saida Kuzibaevna	
Texnologiya fanini o'qitishda eng samarali metodlardan foydalanish	158
Turdiyeva Shahzoda Eshdavlrat qizi	
Enhancing University Students' Self-Directed Learning Through Edtech Tools	161
Ulasheva Lobar	
Fanlararo loyiha ishlarini tashkil etish orqali o'quvchilarning dizayn fikrlash salohiyatini oshirish	164
Valiyeva Nargiza Athamboyevna	
Alohida ta'lim ehtiyojiga ega o'quvchilarning kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik-psixologik asoslari.....	169
Xakimova Sarvinov Sharifjon qizi	
Sun'iy intellekt asosida yaratilgan ta'lim platformalari: samaradorlik tahlili va pedagogik yondashuvlar	173
Xanbabayev Hakimjon Ikramovich, Erkinov Jasurbek Hasanjon o'g'li	
Tasavvufdagi “muhosaba” va “tafakkur” amallarining o'z-o'zini refleksiya metodlari sifatida qo'llanilishi	176
Xoshimov Nuriddin Mamadaliyevich	
Milliy sport va ommaviy o'yinlarning badiiy-estetik ahamiyati.....	182
Yaxyayeva Sojida Abdurahimovna	
Ota-ona mehriining bola psixologiyasiga ta'siri	185
Yulchiyeva Shohsanam Dilshod qizi	
Nutq rivojlanishi orqada qolgan bolalarda qo'llaniladigan innovatsion usullari samaradorligi	189
Ahmedova Nargiza Muzaffarovna	
Факторы, сдерживающие развитие науки в контексте требований к диссертационным работам	193
Зайналов Жахонгир Расулович, Нурмухамедов Аббос Мамадалиевич, Шадманов Камолиддин Кажакджанович, Самигова Нодира Хамидуллаевна	
Структура и стратегии развития предметных компетенций	197
Наимова Мафтунабону Файзулложоновна	
Психологическая консультация: современная практика, задачи и перспективы развития	203
Раупова Шохида Ахроровна	
Подготовка будущих педагогов к инклюзивному обучению детей с ограниченными возможностями здоровья: задачи и перспективы	207
Сайфутдинова Насиба Нурматовна	
Формирование иноязычной грамотности у курсантов военных вузов: социально-психологические факторы.....	211
Сулейманова Нилуфар Камилловна	
O'qituvchi shaxsiy kompetensiyasining mohiyati va pedagogik faoliyatdagi o'rni	214
Abdiraxmonova Guliston Muzaffar qizi	
Bolalarda axloqiy qadriyatlarini shakllantirish jarayonining milliy va umuminsoniy tamoyillari	218
Abdumutalipova Gulshodaxon Nurbek qizi	
Fuqarolik jamiyatida huquqiy madaniyat va uni rivojlantirish jarayonlari	221
Abdusalimova Shaxnoza Quduratullayevna	
Ta'lim menejmenti tizimida o'qituvchining nutq madaniyatini rivojlantirish strategiyalari	224
Abduxalilova Iroda Nozimxonovna	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'zbekistonda yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalashda "Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"ning ustuvor vazifalari ..... 229 Abirova Umida Nazarovna
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini inklyuziv ta'lim sharoitida differensiyalashtirilgan dars mashg'ulotlarini tashkil etishga o'rgatish (kompetentligini shakllantirish/rivojlantirish) usullari..... 232 Adhamova Diyora Sanjar qizi	
Musobaqa faoliyati samaradorligini oshirishda sambochilarning energiya sarfi va tiklanish mexanizmlari tahliliy ..... 239 Tangriyev Abdukarim Tovashevich	
Aksiologik yondashuv asosida bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining harakat faolligini takomillashtirishning ijtimoiy-pedagogik zaruriyati ..... 244 Hafizov Shahriyor Shavkatovich	
Bo'lajak tarbiyachilarning transversal: tanqidiy va innovatsion fikrlash kompetensiyalari ..... 248 Jaloliddinova Maftunaxon Mahmudjon qizi	
Axborotning gnoseologik mohiyati ..... 256 Kamolova Munojatxon Jaloldinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirish yo'llari ..... 259 Mamatova Aziza Bo'riboevna	
Akademik litseylarda kimyo fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari .... 262 Maxamadiyev Sharofiddin Jumaboyevich	
Pedagogik oliy ta'limda talabalarning kasbiy ijtimoiylashuvini korporativ madaniyat asosida rivojlantirish metodikasi..... 267 Maxkamova Dilafuz Aliyevna	
Bo'lajak o'qituvchilar uchun xorijiy tillarni o'qitishda lingvomadaniy yondashuv ..... 271 Normamatova Kamola Gulmamat qizi	
O'zbek tili izohli lug'atida iboralarning grammatik tavsifi (bosh komponentli iboralar misolida)..... 274 S. Sh. Azamatova	
Oila instituti va gender tenglikni ta'minlashning ijtimoiy-huquqiy muammolari ..... 277 Salayeva Aziza Muhammadmurot qizi	
Gender yondashuv asosida talaba-qizlarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning namunaviy mezonlari ..... 282 Xolova Mohigul Shavkatovna	
Pedagogika yo'nalishi talabalari huquqiy savodxonligini rivojlantirish metodlarini takomillashtirish ..... 287 Xudoyberganov Atham	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida leksik komponentlikni TRIZ texnologiyasi yordamida rivojlantirish ..... 291 Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Fayzullayeva Nazokat Uchqun qizi	
Цифровизация и трансформация образования как социально-педагогическое явление ..... 295 Кадирова Наргиза Азаматовна	
Методика формирования креативного мышления у студентов-филологов на основе проблемно-ориентированных заданий (на материале английского языка) ..... 298 Мамырбаева Дина	
Bolalar nutqini rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslari ..... 304 Mamadjonova Sakina Mo'minjonovna, Maxmudova Oygul Toxirjonovna	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda morfologik kompetentlikni shakllantirish ..... 309 Ganiyeva Shodiya Azizovna	
Модель "4+1+1" как ключевой механизм в системе практической подготовки учителей музыки..... 313 Мухитдинова Малохатхон Саиджабборовна	
Tarbiya fanini o'qish samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish ..... 317 Nazarova Nasiba Abdullayevna	
Tarbiyachining kasbiy psixologik xususiyatlari ..... 320 Shamshetova Anjim Karamaddinovna	
Boshlang'ich ta'limda tarbiya nazariyasi va metodologiyasi ..... 323 Bo'ronova Iroda Bo'ronovna	
Yosh dzyudochi qizlarning mashg'ulotlar jarayonida jismoniy tayyorgarligini oshirish texnologiyalari ..... 327 Matmuratova Iroda Baxtiyor qizi	
"Odob us-solihin" asarida yoritilgan axloqiy-didaktik g'oyalar va uning pedagogik mazmuni ..... 332 A. N. Nusratov	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kasbiy kompetentligini takomillashtirishning metodik asoslari ..... 336 Xolmatov Pardaboy Qoraboevich, Abdurasulova Dilnoza	

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari faoliyatida loyihalashtirishning o'rni	342
<i>Abdusattorova Go'zalxon Abdulxabib qizi</i>	
Tibbiyot va frazeologiya inson omilida	346
<i>Achilov Muzaffar Norquliyevich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida fazoviy tasavvurlarni rivojlantirishda matematikaning ahamiyati	349
<i>Mamasaidova Muhabbat Abdulalom qizi, Akbaraliyeva Marjona Xurshid qizi</i>	
Ekoestetik kompetensiyani shakllantirishning xorijiy va milliy tajribalar tahlili	354
<i>Alijonova Maftuna Maxamadjon qizi</i>	
Pedagogik jarayonda talabalarda qadriyatli munosabatlarni shakllantirish mexanizmlari	359
<i>Alikulova Muxayyo Sherovna</i>	
Ingliz ritsarlik romanlarining lingvopoetik tahlili	362
<i>Durdona Boychayeva, Aliyeva Elmira</i>	
Maktabgacha ta'limda estetik tarbiya berishning pedagogik asoslari	365
<i>Altibayeva Gulbaxor Majitovna</i>	
Kasbiy kompetensiya tushunchasining mazmuni mohiyati va tarkibiy tuzilmasi	369
<i>Axmadjonova Jasmira Jamshid qizi</i>	
Developing Writing Competence Among CEFR B1 and Ielts Learners Experiencing Difficulties in English Language Acquisition	374
<i>Ayturayev Majid Mavlankhanovich</i>	
Ta'lim jarayonida ijtimoiy intellektni rivojlantirishning milliy qadriyatlarga asoslangan modeli	378
<i>Azamov Umarxon Yaxyoxonovich</i>	
Complications in Teaching Argumentative Speech to Students in Grades 8–9	383
<i>Buribayeva Aziza Ismatillaevna</i>	
Interfaol o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari	386
<i>Buriyeva Aziza Nematovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida maktabgacha katta yoshdagi bolalarning ijodiy faolligini shakllantirish	390
<i>Davronova Sevinch</i>	
O'quvchilarda milliy va umummadaniy kompetensiyani rivojlantirishda maqollardan foydalanish bo'yicha manbaalar tahlili	394
<i>Boltayeva Barno, Eliboyeva Surayyo Abdulkarim qizi</i>	
Social Roots and Psychological Consequences of Domestic Violence	399
<i>Dumarova Gulmira Kozimbekovna, Mamadaliyeva Gulmira, Sultonova Zulhayo</i>	
The Transversal-Methodical Competence of a Preschool Educator is the Foundation of Effective And Quality Education	402
<i>Ergasheva Barno Ziyavitdin kizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning innovatsion yo'llari	406
<i>Erkinova Mehriniso Ro'ziboyevna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirish strategiyalari	411
<i>Eshonkulova Hilola Rajab qizi</i>	
Ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqotning bilish faoliyatiga ta'siri	415
<i>Habibova Shyira Baxtiyrovna</i>	
Ruhiy rivojlanishi sustlashgan boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qish buzilishlarini aniqlash va bartaraf etish	419
<i>Ikromova Sarvinoz Siroj qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda riskologik kompetentlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	424
<i>Jabborova Dilafuz Furqatovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda chet tili o'rganish jarayonida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishning psixologik asoslari	428
<i>Jurayeva Sug'diyona Shamsiddin qizi</i>	
Transforming Education: The Impact of Emerging Technologies on Modern Pedagogical Practices	431
<i>Kadirova Ferangiz Himmatillo qizi</i>	
Salomatlik etikasi konsepsiyasi va pedagogik madaniyat – talabalar ma'naviyati va dunyoqarashini shakllantirishdagi roli	435
<i>Kamalova Yoqutxon Bahodirovna</i>	

Tarbiyachilarning kasbiy mahoratini takomillashtirish va pedagogik faoliyat samaradorligini oshirish omillari	439
Kenjayeva Dildora Terkashevna	
Maktab ta'lim tizimida innovatsiyalarning o'rni va ahamiyati	443
Kistabayeva Gulchexra Djurakulovna	
Kichik maktab yoshi davrida o'quv faoliyati va o'quv motivlarining shakllanishi	448
Latifa Zarifovna Korayeva	
Maktabgacha ta'lim tizimining raqamlashtirilishi: xalqaro tajriba va istiqbollar	451
Mahmudova Zulfiya Homidovna, Hoshimova Dilnoza Boymirzoevna	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini dizayn tafakkurga o'rgatishda STEAM yondashuvining didaktik imkoniyatlari	454
Mamadaminova Munisa Maxmudjon qizi, Boboxonova Shodiyona Rustam qizi	
Tabiatni asrash – kelajakni asrash: Buxoro misolida	459
Mardonova Saodat Muzaffarovna	
Bo'lajak pedagoglarda o'z-o'zini baholash kompetentligini shakllantirish va rivojlantirish	463
Meyliyeva Nafosat Gulomovna	
Sun'iy intellektning ta'limda kognitiv va metakognitiv jarayonlarga ta'siri	466
Murodov Ulug'bek O'tkir o'g'li	
Maktabgacha ta'limda inklyuziv ta'limning tashkil etilishi	470
Mustofoyeva Muhabbat Husniddin qizi	
The Effectiveness of Art Therapy in Working With Children Experiencing Emotional Stress	473
Nargiza Khayrullayevna Ortikova, Laziz Azizovich Normuratov	
Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarining musiqiy qobiliyatlarini rivojlantirish mexanizmlari	477
Ortiqov Akmaljon Abdusalom o'g'li	
CLIL metodining O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llanilishi	481
Qarshiyeva Sarvinoz Ural qizi	
The Use of Mobile Apps to Build Vocabulary Proficiency	486
Kosimov Sunnat Ravshan ugli	
Yoshlar tafakkurini rivojlantirish va ma'naviyatini oshirishda tasviriy san'atning o'rni	490
Quvonchbek Abduxamidov	
Axborot texnologiyalari ta'sirida san'at tushunchasining o'zgarishi	494
Rajabova Laylo O'tkir qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	498
Ramozonova Bahoroy Sadriddinovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyalarini shakllantirishda innovatsion yondashuvlarning pedagogik asoslari	501
Yusufzoda Shabnami Yunus, Rashidova Saida Ravshonbek qizi	
Axborot texnologiyalarini fizika darslarida qo'llash	506
Raxmanov Valijon Turdaliyevich, O'razaliyev Alijon Xasan o'g'li	
Axborot xavfsizligini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanish afzalliklari	510
Raxmetova Lazzat	
Eshitishda nuqsonli bo'lgan bolalarning psixologik xususiyatlarining o'ziga xosligi	513
S. A. Mamatisayeva	
Androgogik yondashuvning integrativ metodikasi	517
Sattorova Shaxlo Axadovna	
Gendered Language in Uzbek and English Media Discourse	520
Sultonova Charos Iskandar kizi	
Maktabga tayyorlov yoshdagi bolalarda ijtimoiy ekologik dunyoqarashni shakllantirishga ta'sir qiluvchi omillar	527
Suyunova Matluba Abdusaidovna	
Empatiya shifokor–pasiyent munosabatida: tibbiyot talabalarining psixologik tayyorgarligi	531
Tajiboyeva Odinoxon Rustamjon qizi, Qurbonova Fotima Farhodjon qizi	
Modern Approaches to Teaching Grammar	534
Tuychiyev Azamat Farkhod ugli	
The Importance of Psychological Preparation of Preschool Children for School Education	538
Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li	

Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagoglarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish	541
<i>Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi</i>	
Imkoniyati cheklangan va sog'lom bolalar faoliyatida universal ta'limning imkoniyati	544
<i>Xolmatova Sarvinoz Raxmatilla qizi</i>	
Kurashchilarning umumiy va maxsus sport tayyorgarliklari.....	548
<i>Xudoyberganov Javlonbek Soatboy o'g'li</i>	
Tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida ekologik kompetentlik tushunchalarini rivojlantirish bosqichlari.....	551
<i>Yarova Gulhayo Fazliddin qizi</i>	
Arxitektura va dizayn yo'nalishi bitiruvchilarini kasbga yo'naltirish vositasida axborot almashish jarayonlarini optimallashtirish metodikasini takomillashtirish.....	555
<i>Kuchimov M. K.</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarining ma'naviy kompetentligini jadidlarning pedagogik qarashlari asosida shakllantirish metodikasi (Temurbeklar maktablari misolida)	559
<i>Quldashev Murodjon G'aniyevich</i>	
Лингвистическое исследование влияния социальных сетей на синтаксические изменения в языке современного поколения.....	562
<i>Шавилова Наталья Сергеевна</i>	
Boshlang'ich sinf o'qituvchisining nutq madaniyati.....	566
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna, Gulimbayeva Barno</i>	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе “школа–махаля” в Узбекистане ...	570
<i>Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли</i>	
Mantiqiy masalalarni bajarishning metodik usullari	575
<i>Tosheva Yulduz</i>	
Bo'lajak ofitserlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda pedagogik-psixologik omillar (jamoat xavfsizligini ta'minlash bo'linmalari misolida)	579
<i>Yarmatov Akbar Normurotovich</i>	
Yosh harbiy xizmatchi ofitserlarda muloqot madaniyatini samarali shakllantirish muammosining xorijiy tadqiqotlardagi talqini	582
<i>Matyakubov Elyor Rajapovich</i>	
Umumiy pedagogika fanini o'qitishda formativ baholash metodikasini joriy etish texnologiyasi	586
<i>Sobitjon Xalimov Hoshimjonovich</i>	
Формирование компонентов эмоционального интеллекта у детей дошкольного возраста с дефектами речи на основе сказкотерапии	590
<i>Эркинова Фазилат Миразиз қизи</i>	
O'zbekistonda asalarichilikning rivojlanishi.....	593
<i>Abdullayeva Maxsudaxon To'lanovna</i>	
14–16 yoshli dzyudochilarda hujum kombinatsiyalari va ularni musobaqaviy sharoitda qo'llash usullarini takomillashtirish.....	596
<i>Abduraxmanova Iroda Xayrullayevna</i>	
Oliy ta'limda aksiologik tarbiya mexanizmlarini takomillashtirish ijtimoiy ehtiyoj va pedagogik muammo sifatida.....	602
<i>B. S. Siddikov</i>	
Sport mashg'ulotlar davomida mushak va suyak tizimi rivojlanishi	606
<i>Bo'ronova Habiba Erkin qizi</i>	
Stol tennis o'yini texnikasi.....	609
<i>Ibragimov Abduqahhor Abdulaziz o'g'li</i>	
Biologiya fanini o'qitishda zamonaviy platformalarning afzalliklari: Wordwall, Educaplay, Blooket, Genially, Kahoot platformalari	613
<i>Kalandarova Dilnoza Samandarovna, Qodirova Madina Nosirovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida tahsil olayotgan paraarmrestlingchi talabalarni musobaqa oldidan texnik tayyorgarligini takomillashtirish	617
<i>Karimov Faxriddin Xurramovich</i>	
Developing Critical Reading Skills Through Content-Based Instruction.....	621
<i>Mekhmonkulov Burkhon Ma'ruf ugli</i>	
Tog'li va shahar hududida ta'lim oluvchi tinglovchilarning jismoniy tayyorgarlik darajasini taqqoslash	626
<i>Mirjamolov Sirojiddin Xayriddinovich</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Korxonada va tashkilotlarda ishchi-xodimlarning jismoniy tayyorgarligini rivojlantirish asosida ish faolligini oshirish texnologiyasi	630
	Muxametov Axmad Muxametovich	
	Xalq ta'limi bo'limi rahbarlarining xalqaro baholash tizimini O'zbekiston ta'limiga moslashtirishdagi o'rni ...	634
	Namazova Manzura Urakovna, Nodirov Dilmurod	
	Digital Reading vs. Print Reading: Effects on EFL Learners' Reading Speed and Understanding	639
	Rustambekova Ozoda Dilshod kizi	
	Yoshlarning jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishini oshirishning samarali usullari	644
	To'rayev Farrux Hakim o'g'li	
	Oliy ta'lim muassasalaridagi talaba-qizlarni dzyudo sport turi texnik harakatlariga o'rgatish texnologiyasi	647
	Toshboyeva Munisa Bozor qizi	
	Sport mashg'ulotlarda jarohatlarning oldini olish va xavfsizlik choralarini	650
	Xudoyberdiyeva Elmira Botir qizi	
	Задачи изучения и преподавания русского языка и литературы в общеобразовательных школах с узбекским языком обучения	654
	Ахмедов Нумон	
	Multimedia va infografika asosida interaktiv didaktik materiallar yaratish	658
	Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Rahmonov Ziyodillo Xusanovich	
	Ingliz tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining talaffuz ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi (immitativ-taqliiy usul misolida)	661
	Jo'rayeva Dilafuz Nuriddinova	
	O'simliklarning issiqqa va qurqoqchilikka chidamliligi	664
	M. Nazarov, G. Maxsudova, T. Usmonova	
	Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy tayyorgarligi hamda psixik jarayonlar ko'rsatkichlarining tahlili	667
	Masharipova Miyassar Ichanovna	
	Bo'lajak tarbiyachilarni "Tabiat bilan tanishtirish" fani asosida tarbiyaviy faoliyatini raqamlashtirish	675
	Saydullayeva Barchinoy Abduxalil qizi	
	Bo'lajak o'qituvchilarni inklyuziv ta'lim sharoitida faoliyat yuritishga tayyorlash muammolari	678
	Shaxnoza To'xtiyarova	
	Raqamli ta'lim muhitida o'quv resurslarini yaratishning raqamli-didaktik mazmunini rivojlantirish metodikasi	681
	Shirinov Feruzjon Shuxratovich	
	Umumta'lim maktablarining 9-sinf fizika darslarida tovush hodisasini anglashni tajriba orqali rivojlantirish	684
	Sobirov Avazbek Anvarovich	
	Emotsional intellekt tushunchasining nazariy asoslari va rivojlanish bosqichlari	689
	Tajiboyeva Odinoxon Rustamjon qizi	
	Portret janrini o'qitishda individual ta'lim va fanlararo integratsiyaning nazariy-metodologik asoslari	693
	Xudaynazarova Ug'iloy Sharifovna	
	Aqli zaif bolalarda sensomotor rivojlanishning psixologik-pedagogik xususiyatlari	696
	Xudoyberdiyeva Ra'no Arabboyevna	
	Yuqori sinf o'quvchilarida estetik madaniyatni tarbiyalash metodikasi (tarbiya fani misolida)	700
	Yoqubjonova Shodiya G'ayratovna	
	Chizmachilik fanining turmush tarzimidagi ahamiyati va o'rni	704
	Achilov Nurbek Norboy o'g'li	
	O'quvchilarni musiqa san'atiga qiziqtirishda musiqa psixologiyasining roli	707
	E'zozxon Qobilova	
	Bolalar adabiyotini o'qitishda milliy qadriyatlarni singdirish va kreativ kompetensiyani rivojlantirishning innovatsion yo'llari	710
	G'aniyeva Shodiya Azizovna, Abdullayeva Madinaxon Madaminjon qizi	
	Boshlang'ich sinf darsliklarida berilgan mashqlarni til kompetensiyasini rivojlantirish maqsadida tahlil qilish	713
	G'anijonova Sarvinov, Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna	
	O'quvchilarda global o'qish savodxonligini shakllantirishda milliy matnlar va qadriyatlar asosidagi pirls tipidagi topshiriqlar yaratish tajribasi	717
	Ikromova Gulhida Axmadillo qizi, G'ofurova Dilshodaxon Toxirjon qizi	

Bo'lajak pedagoglarni intellektual rivojlantirishda pedagogik artistizmdan foydalanish texnologiyalari pedagogik muammo sifatida	720
<i>Karribayeva Lobarxon Fayzulla qizi</i>	
Ilmiy matnni o'qib tushunish va baholashda nostandart testlardan foydalanish bosqichlari.....	724
<i>Komilova Lola Nasilloevna</i>	
Dizartriya davosida tovushlar talaffuzidagi kamchiliklarni o'yin orqali rivojlantirish texnologiyalari.....	728
<i>Mamatova Muzayyana Batirovna</i>	
Turkiy bitiklarda nomlar tizimi va ularning semantik xususiyatlari	732
<i>Munisa Shavkatova</i>	
Kommunikativ yondashuv asosida bo'lajak pedagoglarni mediatorlik faoliyatiga tayyorlash texnologiyasini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	736
<i>Muqimova Dilbarxon Xusanboyevna</i>	
Sportda liderlik va jamoaviy ruhni shakllantirish metodlari	740
<i>Nazarov Nursultan Safarbayevich</i>	
Dars mashg'ulotlarini tashkil etishda loyihalashtirishning o'rni va ahamiyati.....	744
<i>Normurodov Sharofiddin Muxiddinovich</i>	
Ta'limda innovatsion kompetentlikning ahamiyati.....	748
<i>Qobilova Aziza Tursunovna</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali bolalarda tanqidiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish	752
<i>Salimova Aziza Sharipovna</i>	
Xorijiy tillarni o'qitishda masofaviy ta'limning imkoniyatlari va muammolari	755
<i>Sidiqova Ma'mura Adhamjonovna</i>	
Til kompetentligini rivojlantirishda vizual materiallardan foydalanishning o'rni (boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini oshirish texnologiyasi misolida)	758
<i>Zokirova Sohiba Muhtoraliyevna, Sobirova Diloromxon Ma'rufjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi ko'xlear implantli bolalarni eshituv - nutqiy reabilitatsiyasi	761
<i>Xamraeva Dildora Baxadirovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda duduqlanishni kelib chiqish sababalari va korreksion ishlar	766
<i>Xolboeva Ruxsora Egamberdiyevna</i>	
Эффективность арт-терапии в обогащении словарного запаса у детей с ЗПП	770
<i>Наган Олеся Талгатовна</i>	
Autizmli bolalar nutqini rivojlantirishda o'yinning ahamiyati.....	775
<i>Nishonova Sevara</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy nazariy asoslari (XIX–XXI asrda).....	778
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Autizmli bolalarda kommunikativ muloqotni shakllantirish texnologiyalari.....	781
<i>Raxmonova Manzura Maxmudovna</i>	
Talabalarda ma'naviy ongning rivojlanishidagi milliy dunyoqarash va tafakkur uslubining shakllanish omillari	785
<i>Usarova Nigora Berdiyevna</i>	
PIRLSda qo'llaniladigan yuqori darajadagi tushunish ko'nikmalari (interpretatsiya, sintez) va ularni muloqotga o'rgatishda qo'llash	788
<i>Choriyeva Valida Abdug'ani qizi, Shodiyev Faxriddin Teshayevich</i>	
Prokrastinatsiya fenomenining retrospektiv talqini	795
<i>M. L. Aripova</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda millatlararo totuvlikni shakllantirishda badiiy adabiyotning o'rni.....	799
<i>Xudoyberdiyeva Madina Abdulbaki qizi</i>	
Malakali futbolchilarni tayyorlashning innovatsion pedagogik va texnologik uslublari.....	802
<i>Maxmudov Mamat Raxmatovich</i>	
Maktabgacha ta'limda madaniy qadriyatlarga hurmat hissini shakllantirish metodikasi.....	807
<i>Adolat Xolmatova Muxammadjonovna</i>	
Oliy ta'limda inklyuziv qadriyatlarni shakllantirishda maxsus pedagogikaning o'rni	811
<i>Alijonova Dilorom Azamjonovna</i>	
Sportning kurash turi tarixi, nazariy asoslari va zamonaviy rivojlanish yo'nalishlari.....	815
<i>Do'stov Dilmurod Karimovich</i>	

MUNDARIJA SOÐERJANIE CONTENTS

O'quvchi qizlarni oliy ta'lim muassasalariga yo'naltirishda ota-onalar bilan ishlashning kollaborativ usullari	818
Egamberdiyev Umidbek Xo'jayevich	
The Effectiveness of Art Therapy in Working With Children Experiencing Emotional Stress	821
Ortikova Nargiza Xayrullayevna, Normuratov Laziz Azizovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tovush talaffuzi buzilishining turlarini va darajasini aniqlash usullari	826
Otaboyeva Nodira Qodir qizi	
Ta'limda innovatsion kompetentlikning ahamiyati	830
Qobilova Aziza Tursunovna	
Intellektual madaniyatni rivojlantirishda integrativ yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash texnologiyalari	833
Qurbonov Jasurbek Akmaljonovich	
Biologiya, kimyo va geografiya fanlarni o'qitishda iqtidorli o'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish	837
Sultanova N. B., Toshpo'latova N. I., Azimov B. I.	
Методика развития навыков самостоятельного обучения учащихся с помощью онлайн-образовательных платформ	840
Суяров Хуршид Бахриддинович	
Oliy ta'limda sun'iy intellektni boshqarishda rivojlangan chet davlatlar tajribasidan foydalanish usullari	844
Tajetdinova Gulnara Abatbay qizi	
Variativ yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida dialogik nutqni rivojlantirishning nazariy asoslari	852
Turapova Ra'no Barat qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida tarbiyalanuvchilarga og'zaki hisoblashni o'rgatish	857
Jurayeva Muhayyo Nematillayevna	
Trening jarayonidagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	861
Nodirova M. B., Usmanova S. A., Vaxidova U. A.	
Pedagogika oliy o'quv yurtlarida tahsil olayotgan talabalarining sport faoliyati turlari orqali innovatsion texnologiyalarini takomillashtirish	865
Turdiyev Umidjon Kamoliddinovich	
Badiiy adabiyot vositasida nutqida nuqsoni bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutq shakllarini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	868
Umarova Muhayyo Abdusattor qizi, Mamarajabova Zulfiya Narboyevna	
The Role of Family Support in Fostering Individual Resilience Against Social Offenses (An Integration of Continuing Education, National Values, and Personal Narratives)	873
Khoshimov Lutfullo Khabibullo ugli	
Milliy kiyimlarni zamonaviy material va konstruksiya bilan uyg'unlashtirish	877
Yuldasheva Gulsanam Arken qizi	
Преподавание русского языка в школах Узбекистана глазами будущих педагогов	881
Бахриева Шахноза Давроновна	
Методологические основы дисциплины "Госпитальной педагогики"	886
Равшанова Иноят Эркиновна	
Тропеический блок как ключевой инструмент создания образа восприятия в романе С. Моэма "The Razor's Edge"	889
Тагаева Тамара Баходировна	
Zamonaviy oliy ta'lim muassasalarida ta'lim va tarbiya integratsiyasi	892
D. S. Zokirova	
O'quvchi qizlarni oliy ta'lim muassasalariga yo'naltirishda ota-onalar bilan ishlashning kollaborativ usullari ..	895
Egamberdiyev Umidbek Xo'jayevich	
Umumta'lim maktablarida kimyo fani o'qitishning samarali usullari	898
Yunusov Mirzoxid Mirzakarimovich, Odilova Feruzabonu Oybek qizi, Soibjonova Gulasalxon Farhodjon qizi	
Ertak qahramonlari obrazlari orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarini axloqiy va kreativ fikrlash sifatlarini shakllantirish	901
Ortiqova Zulfiya Nurmuhammedovna, Dilnavoz Tojiyeva Abduvohid qizi	
Raqamli o'quv muhitida multimedia kontentini loyihalashning didaktik tamoyillari	905
Rustemov Muxamed Biysenbayevich	
The Essence and Content of The Concept of Ecological Culture	908
Sa'dullayeva Zuhra Murodullayevna	

Talabalarda raqamli refleksiyaning shakllantirishi pedagogik muammo sifatida	912
<i>Salixova Muhayyo Shakirovna</i>	
Kasbiy leksik kompetensiya metodikasi shakllanishining tarixiy rivojlanish asoslari	915
<i>Tog'ayeva Maxfuza Abdunazarovna, Tilovova Gavhar Abdaxatovna</i>	
Autizm spektori buzilishi bo'lgan bolalar tavsifi.....	920
<i>U. M. Utbasarova</i>	
Ta'lim jarayonida qo'llaniluvchi sun'iy intellekt vositalari haqida tushuncha	925
<i>Xakimova Yoqutxon Toxirjon qizi, Pulatova Ziyodaxon Baxodirjon qizi</i>	
Проблемы перевода медицинских терминов: сложности и ошибки, возникающие при переводе медицинской литературы с других языков на русский.....	928
<i>Алибекова Лайло Рахмановна</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti direktorining mediakompetentligini integrativ yondashuv asosida rivojlantirish: model, metodologiya va empirik natijalar	931
<i>Asqarxo'jayeva Movluda Saidmuhammadzokir qizi</i>	
Identifying the Cause of Addiction to Alcohol and Drugs.....	935
<i>Nauruzbaeva Ayjan Sarsenbaevna, Reymov Muxamedali Kengesbayevich, Kalmuratova Sara Umirzakovna</i>	
Methods of Utilising the Legacy of Eastern Thinkers in Education.....	938
<i>Raimova Nasiba Abdreimovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik muloqot madaniyatini shakllantirishda mediasavodxonlikning ahamiyati.....	942
<i>Raximova Zulfiyaxon Xashimjonovna</i>	
Pedagog va maxsus psixologlarni hamkorlikda tayyorlash texnologiyasining tarkibiy komponentlari va ularning xususiyatlari	949
<i>Turg'unov Mirjalol Mirzahamdani o'g'li</i>	
Og'ir vazn yo'qotish (weight cutting)ning organizm fiziologiyasiga salbiy ta'siri	952
<i>Ibragimov Azizbek Ilhom o'g'li</i>	
Языковая политика и её влияние на статус русского языка в образовательной среде Узбекистана ..	956
<i>Бобаназарова Шоира Содиковна, Нурмаматов Бобур Ботирович</i>	
Sun'iy intellekt didaktik ta'limot vositasi sifatida ahamiyati	961
<i>To'raboyeva Mahliyo Qo'zimbek qizi</i>	
Embracing Diversity in the Classroom: Inclusive Education Strategies for Empowering All Learners	964
<i>Bahronova Maftuna Farhadovna</i>	
Ta'lim jarayoniga xalqaro pedagogik tajribani samarali joriy etish: usullar va yondashuvlar	968
<i>Xakimov Sodiqjon Rasuljon o'g'li</i>	
O'quvchilarning umumdaniy kompetensiyalarini rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik jarayonning shakllari, vositalari, usul va metodlari.....	972
<i>Abdiramanov Bahodir Sag'iydullaevich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni zararli odatlarga qarshi kurashga tayyorlashning amaliy holati va tahlili	975
<i>Abdulazizova Nilufar Abdurahmonovna</i>	
Ekologik ta'lim-tarbiyani amalga oshirish mexanizmlari orqali talabalarda ekologik ongning shakllantirish.....	980
<i>Abdullayeva Umidaxon G'ulomidinovna</i>	
Tayyorlov guruhi bolalarining tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish	983
<i>Abdumuhitorova Mohlaroy Baxtiyorjon qizi</i>	
Psixologik va pedagogik nuqtai nazardan sanogen va patogen tafakkur mexanizmlari	986
<i>Abdushukurova Mushtariy</i>	
Maktabgacha ta'limda estetik tarbiya berishning mazmuni va shakllari	991
<i>Altibayeva Gulbaxor Majitovna</i>	
Methods of Developing Linguocultural Competence Through Teaching Color Concepts	997
<i>Arabova Gulnuz Yuzboy qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirish zarurati.....	1000
<i>Axunbabayeva Shaxnoza Shuxratovna</i>	
Hisor ekspeditsiyasi tarixi	1004
<i>Begaliyeva Mehriniso Olimnazarovna</i>	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak fizika o'qituvchilarini pedagogik faoliyatga tayyorlashning psixologik-pedagogik asoslari.....	1007
<i>Boqiyev Sarvar Tangirqul o'g'li</i>	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida multimedia vositalaridan foydalanishning ahamiyati	1011
<i>Bozorov Erkin Xodjiyevich, Ergashev Asqar Jong'oboyevich, Sharipov Sharofiddin Arslonqulovich</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	The Importance of Specialized Terminology in the Educational Process.....	1014
	Dilnoza Yuldasheva Bekmurodovna	
	The Problems of Linguistic Analysis of Elliptical Sentences in Modern English.....	1019
	Eshonkulov Ravshan Tokhirovich, Jurayeva Hilola Kamol qizi	
	Boshlang'ich ta'limda sintaksis materiallarini o'qitishda kommunikativ yondashuvning ahamiyati.....	1025
	G'aniyeva Shodiya Azizovna, Nabiyeva Omaxon Rahmonberdi qizi	
	Rivojlanishi sust bo'lgan bolalarning psixologik xususiyatlari.....	1028
	Hamroqulova Dilnavoz Fayziyevna, Tohirova Shaxnoza Nodir qizi	
	Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda pedagogik diagnostikaning o'rni va zamonaviy usullari.....	1031
	Hasanova Irodaxon Najmiddin qizi	
	Maktabgacha yoshdagi bolalarda taekvondoga ixtisoslashtirilgan mashqlar majmualari orqali egiluvchanlik sifatlarini rivojlantirish.....	1034
	Iminova Z. B.	
	Inklyuziv ta'lim tamoyillari, tizimi va unda o'quvchilarni kasbga yo'naltirishning ahamiyati.....	1038
	Inayatova Nargisa Nishonboyevna	
	O'quvchilarda muloqot madaniyati ko'nikmalarini shakllantirishda didaktik o'yinlardan foydalanish.....	1044
	Kalmuratovna Venera Sultanova	
	Integrativ yondashuv asosida tarbiyachilarning metakompetentligini rivojlantirish masalalari.....	1049
	Kamola Abdullayeva	
	O'rta Osiyo ziyolilarining mehnat tarbiyasi haqidagi fikr-mulohazalari.....	1052
	Karimov Orif Obloqul o'g'li	
	Maktab ta'lim tizimida innovatsiyalarning o'rni va ahamiyati.....	1055
	Kistabayeva Gulchexra Jo'raqulovna	
	Competency-Based Approach to Organizing the Educational Process for Pre-Service Teachers.....	1060
	Mahkamov Abdulqodir Ismoil o'g'li	
	Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion metodlarning ta'siri.....	1063
	Makulov Shuxratjon Zokirovich	
	Bolalar nutqini rivojlantirishning pedagogik va psixologik asoslar.....	1067
	Mamadjonova Sakina Mo'minjonovna, Maxmudova Oygul Toxirjonovna	
	Maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish.....	1072
	Mamatmo'minova Muhabbat G'afforovna	
	Boshlang'ich sinf matematika darslarida vaqtga oid masalalarni yechishda 5E modelidan foydalanishning samaradorligi.....	1075
	Mansurova Umida Mansur qizi	
	Inklyuziv ta'limda pedagog, psixolog va ota-onalar hamkorligini takomillashtirishning innovatsion yondashuvlari.....	1081
	Matupayeva Shohsanam Zaripboy qizi	
	Sog'lom turmush tarzi – sog'lom kelajak kafolati.....	1084
	Murodov Nozimjon Olimjonovich	
	Bolalar nutqini rivojlantirishda ota-onalar bilan hamkorlikning innovatsion shakllari.....	1088
	Nafasova Jamila Turg'un qizi	
	Maktabgacha ta'limda ijtimoiy-kommunikativlikni bilingvizm vositasida shakllantirish.....	1093
	Najmiddinova Gulnoza Odilovna	
	Boshlang'ich sinf matematika darslarida kasrlarni o'qitishda zamonaviy axborot texnologiyalarining o'rni va samaradorligi.....	1097
	Jalilov Muhammadali, No'monova Durdonaxon Ulug'bek qizi	
	Oliy ta'limdagi matematik kurslarni umumta'lim maktabi dasturlari bilan uyg'unlashtirish modeli.....	1101
	O'rozboyev Nusratbek Ziyaddin o'g'li	
	Yosh davrlar psixologiyasi va yoshga doir xususiyatlari.....	1104
	Orifjonova Nazokat Maribjon qizi	
	Boshlang'ich sinf darsliklaridagi assosiativ mashqlar orqali o'quvchilarda tabriya tushunchasini rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari.....	1108
	Ortiqova Zulfiya Nurmaxamatovna, Xomidova Roziyaxon Ilxomjon qizi	
	Nemis tili o'qitish jarayonida talabalarni innovatsion-pedagogik faoliyatga tayyorlashda kreativ kompetensiyalarni rivojlantirish texnologiyalari.....	1112
	Ostanov Askarjon Nuriddinovich	

“Ilk qadam” maktabgacha davlat o‘quv dasturining pedagogik-psixologik asoslari	1117
<i>Parmonkulova Mo‘tabar Zaynitdinovna</i>	
Ta’lim sohasida motivatsiyani oshirishning samarali usullari	1121
<i>O. I. Pirmatov, I. S. Sobirova</i>	
Boshlang‘ich ta’limda milliy qadriyatlar asosida tarbiyaviy faoliyatni tashkil etishning pedagogik asoslari ..	1126
<i>Qurbonova Maxtuma Fazliddinovna, Xolboyeva Dildora Azizovna</i>	
Innovatsion yondashuv asosida talabalarni ijodiy izlanuvchanlik faoliyatiga tayyorlashning mavjud holati .	1131
<i>Rahmatova Barnogul Karimjonovna</i>	
Aqliy rivojlanishning o‘quvchilarda ijodiy qobiliyat rivojlanishiga ta’sirini empirik o‘rganish natijalari tahlili...	1138
<i>Rahmatullayeva Mushtariy Parda qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar ongida oilaviy munosabatlar tushunchasining rivojlanishi	1143
<i>Rahmonova Dilafro‘z Baxronjon qizi</i>	
Millatlararo oilalarda voyaga yetayotgan bolalarning ijtimoiylashuvi va etnik identifikatsiya jarayonining psixologik xususiyatlari.....	1146
<i>Roziqova Malika Olimovna</i>	
Fizika fanini o‘qitishda o‘quvchilarning amaliy kompetensiyasini tajribalar orqali shakllantirish	1149
<i>Sattorov Boburbek Zokirovich</i>	
Chet tili o‘qituvchilarini tayyorlash jarayonida autentik materiallardan foydalanishning o‘rni va ahamiyati ..	1153
<i>Shaxlo Xalilova, Maqsuda Turapova</i>	
Ta’lim tizimini moliyalashtirish	1156
<i>T. Seydemetov</i>	
Integrating Sports Terminology Into English Teaching.....	1161
<i>Tursunboyeva Latofat Tuxtamurodovna</i>	
Yuzni skanerlash asosida operatsion tizim foydalanuvchilarini identifikatsiya qilish algoritmlari va dasturiy ta’minotini ishlab chiqish.....	1165
<i>Usmonov Maxsud Tulqin o‘g‘li</i>	
The Impact of Didactic Play on the Development of Medical Students’ Visual Competence	1173
<i>Utambetova Arzayim</i>	
Bo‘lajak o‘qituvchilarda valeologik kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik tizimi	1176
<i>Xudoyberdiyev G‘iyosiddin Baxtiyor o‘g‘li</i>	
Bo‘lajak muhandislarning ilmiy-tadqiqot kompetensiyasini rivojlantirish omillari	1180
<i>Xuramova Farangiz Uchqun qizi</i>	
Inklyuziv ta’lim tamoyillari va uning mazmun-mohiyati	1185
<i>Yakubjanova Muhayyo Qodirjanovna</i>	
Classical Psychoanalysis and its Modifications Among Students: Z. Freud’s Classical Psychoanalysis.....	1189
<i>Zebiniso Mamarajab qizi Qurbonova</i>	
Talabalarini ilmiy tadqiqot ishlariga yo‘naltirish texnologiyasi	1195
<i>Zikriyayev Faxriddin Ma‘mur o‘g‘li</i>	
Проблемы формирования математических представлений детей в дошкольных образовательных организациях.....	1200
<i>Пак Светлана Викторовна</i>	
Теоретические основы формирования навыков говорения у учащихся уровня А2	1204
<i>Сагиндилов Алишер Алеутдинович</i>	
Проблема готовности детей старшего дошкольного возраста к обучению в школе	1208
<i>Ширбачеева Гульчехра Шакировна</i>	
Роль оздоровительной аэробики в повышении физической подготовленности учащихся	1211
<i>Яхшиева Мехринигор Шавкатовна</i>	
Zamonaviy futbol taktikalarining rivojlanishi va jamoa o‘yiniga ta’siri	1216
<i>Mirzamatov Akramjon G‘apurjonovich</i>	
Mehnat bozorining zamonaviy talablariga mos ta’lim modellarini loyihalash va metodik asoslarini ishlab chiqish	1219
<i>Bannayev Qosimjon Qodirjonovich</i>	

BOLALAR NUTQINI RIVOJLANTIRISHDA OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIKNING INNOVATSION SHAKLLARI

Nafasova Jamila Turg'un qizi

Shahrisabz davlat pedagogika instituti magistranti

ORCID: 0009-0001-5117-6116

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda ota-onalar bilan hamkorlikning innovatsion shakllari o'rganilgan. Tadqiqotda ota-onalarni pedagogik jarayonga faol jalb etuvchi interfaol yondashuvlar qo'llanilgan: oilaviy nutq o'yinlari, onlayn va oflayn maslahatlar, shuningdek, ota-onalar va pedagoglar tomonidan birgalikda tashkil etilgan hikoya hamda suhbat mashg'ulotlari. Natijalar shuni ko'rsatadiki, innovatsion metodlar bolalarda nutqiy faollik va mustaqil fikrlashni sezilarli darajada rivojlantiradi. Tadqiqot amaliy tavsiyalar beradi: maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ota-onalar bilan interfaol hamkorlik shakllarini kengaytirish, ijodiy o'yin va suhbat metodlarini joriy etish, shuningdek, oilaviy muloqotni rivojlantirish orqali bolalar nutqini qo'llab-quvvatlash.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, nutqni rivojlantirish, ota-onalar bilan hamkorlik, interfaol metodlar, innovatsion shakllar.

Abstract: This article explores innovative forms of parent collaboration in developing preschool children's speech. The research employed interactive approaches engaging parents in pedagogical processes: family speech games, online and offline consultations, and collaborative storytelling and conversation sessions conducted jointly by parents and educators. Results indicate that innovative methods significantly enhance children's speech activity and independent thinking. The study provides practical recommendations: expanding interactive parent collaboration in preschool institutions, introducing creative play and conversational techniques, and promoting family communication to support children's speech development.

Key words: preschool education, speech development, parent collaboration, interactive methods, innovative forms.

Аннотация: Данная статья изучает инновационные формы сотрудничества с родителями в развитии речи детей дошкольного возраста. В исследовании использовались интерактивные подходы, вовлекающие родителей в педагогический процесс: семейные речевые игры, онлайн- и офлайн-консультации, а также совместное проведение занятий по рассказыванию историй и обсуждению с участием родителей и педагогов. Результаты показывают, что инновационные методы значительно повышают речевую активность и самостоятельное мышление детей. Исследование содержит практические рекомендации: расширение интерактивного сотрудничества с родителями в дошкольных учреждениях, внедрение творческих игровых и разговорных техник, а также развитие семейного общения для поддержки речевого развития детей.

Ключевые слова: дошкольное образование, развитие речи, сотрудничество с родителями, интерактивные методы, инновационные формы.

KIRISH

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim siyosatida maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual va nutqiy rivojlanishiga alohida e'tibor qaratilmoqda. "Maktabgacha va maktab ta'limi to'g'risida"gi Qonunning 4-moddasida "ta'lim jarayoni ishtirokchilari – pedagoglar, ota-onalar va jamiyat o'rtasidagi hamkorlik" maktabgacha ta'limning ajralmas qismi sifatida qayd etilgan ^[2]. Bu esa ta'lim jarayonining muvaffaqiyati oilaviy muhit bilan bevosita bog'liqligini ko'rsatadi. G. V. Rogova o'z ishida "nutq rivojlanishida oilaviy muloqot madaniyati, kattalarning tildan ongli foydalanishi bola nutqining tabiiy shakllanishiga turtki bo'ladi", – deya ta'kidlaydi ^[3]. Shu nuqtai nazardan, ota-onalar bilan ishlashda zamonaviy interfaol usullar – masalan, "ota-onalar treninglari", onlayn seminarlar, hamkorlikdagi o'yin mashg'ulotlari – nafaqat bolalar nutqini o'stirishga, balki ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini shakllantirishga ham yordam beradi. Mazkur tadqiqotning maqsadi – ota-onalar bilan hamkorlikning innovatsion shakllarini o'rganish, ularning maktabgacha yoshdagi bolalar nutqiy rivojlanishiga ta'sirini tahlil qilish hamda amaliy takliflar ishlab chiqishdan iboratdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ushbu sohada xorijiy pedagog olimlar ham, mahalliy o'zbek olimlari ham bir qator samarali izlanishlar olib borgan. Masalan, xorijiy olimlardan:

L. S. Vygotskiy (1978) "yaqin rivojlanish zonasi" nazariyasi orqali bolalarda ijodiy fikrlash va nutqiy faoliyatni rivojlantirishda pedagog hamda ota-onalar ishtirokini asosiy omil sifatida ko'rsatadi. Uning fikricha, bolaning mustaqil fikrlashi va nutqiy faolligi kattalar bilan o'zaro muloqot jarayonida shakllanadi ^[4].

M. Berger (2021) "Parental Linguistic Feedback and Early Speech Development" nomli tadqiqotida ota-onalar tomonidan beriladigan muntazam nutqiy maslahatlar va pedagogik qo'llab-quvvatlash bolalar nutqining tezkor rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini aniqlaydi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, ota-onalarni faol jalb qiluvchi innovatsion yondashuvlar nutqiy ko'nikmalarni sezilarli darajada oshiradi ^[5].

G. Rogoff (2003) o'z tadqiqotlarida "sotsial kontekstda o'rganish" kontsepsiyasini ilgari surib, bola nutqining rivojlanishi ota-ona va pedagoglarning faol hamkorligiga bevosita bog'liqligini ta'kidlaydi. Bu yondashuv bolalarni mustaqil fikrlashga rag'batlantiradi ^[6].

O'zbekiston olimlari ham maktabgacha ta'limda ota-onalar bilan hamkorlik va nutqni rivojlantirish masalalarini faol tadqiq qilmoqda.

N. M. Karimova (2023) o'z ishida maktabgacha ta'limda raqamli vositalar yordamida ota-onalarni pedagogik jarayonga jalb qilish tajribasini o'rgangan. U ta'kidlaydiki, onlayn platformalar va interaktiv ilovalar orqali ota-onalar bilan hamkorlik bolalarda nutqiy ko'nikmalarni rivojlantirishga katta yordam beradi ^[7].

G. V. Rogova (2019) o'z tadqiqotida oilaviy muloqot va kattalarning bola bilan faol nutqiy aloqasi bola nutqining tabiiy shakllanishini rag'batlantirishini ko'rsatadi. Tadqiqot shuni isbotlaydiki, ota-onalar bilan interaktiv ishlar bolalar nutqini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi ^[8].

TADDIQOT METODOLOGIYASI

Har bir ilmiy ishda, har bir sohada bo'lganidek, bolalar nutqini rivojlantirishda ota-onalar bilan hamkorlik qilish orqali ularda samaradorlikni oshirishda ham bir qator metodlardan foydalanish yaxshi natija beradi. Bunda quyidagi metodlardan foydalanish samarali hisoblanadi: nutqiy jarayonlarni vizual model orqali shakllantirish – ushbu metod bolalarda nutqiy faollikni rag'batlantirish uchun vizual vositalardan foydalanadi. Mashg'ulotlar davomida bolalar rasmlar, kartochkalar, ko'rgazmali tasvirlar orqali predmet yoki hodisalarni ifodalaydi. Masalan, bolaga "Bog'da nima qilsa bo'ladi?" kabi savol beriladi, u esa tasvirlar yordamida javobini tuzadi. Shu bilan birga, ota-onalar pedagog bilan birga materiallarni tayyorlab, mashg'ulotlarni uy sharoitida davom ettiradi. Bu metod bolalarda so'z boyligini kengaytiradi, mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi va mustaqil ifoda ko'nikmalarini shakllantiradi. Pedagog nazorati orqali har bir bola o'zining nutqiy qobiliyatini baholaydi, ota-ona esa jarayonni kuzatib, uyda qo'llab-quvvatlashni davom ettiradi. Nutqiy hikoya ketma-ketligi bilan mashq qilish – bu metod bolalarni hikoya yaratishga jalb qiladi.

Mashg'ulot jarayonida bola qisqa hikoya tuzadi, keyin ota-ona yoki pedagog hikoyani kengaytiradi va qo'shimcha savollar bilan boyitadi. Masalan, bola "Mening itim bog'da yugurdi" deb boshlaydi, ota-ona esa "U nimani topdi?" deb qo'shadi. Shu tarzda bola hikoyani rivojlantiradi, yangi so'zlarni o'zlashtiradi va nutqiy ifodani boyitadi. Metodning afzalligi shundaki, u bolaning mantiqiy fikrlash, xotira va ijodiy yondashuvini bir vaqtda rivojlantiradi. Ota-onalar mashg'ulot jarayonida faol ishtirok etadi, pedagog esa jarayonni kuzatib, kerakli tavsiyalar beradi. Bu yondashuv oilaviy hamkorlikni mustahkamlaydi va bolalarda mustaqil fikrlashni rag'batlantiradi. Nutqiy rolli o'yinlar metodida bolalar va ota-onalar turli hayotiy vaziyatlarni o'ynab, so'zlashishni rivojlantiradi. Masalan, do'kon, shifoxona, maktab yoki bog'cha rollarini o'ynash orqali bola nutqiy ifodani amalda qo'llaydi. Mashg'ulot davomida pedagog vaziyatni kuzatadi va bola nutqini baholaydi. Bu metod bolalarda ijtimoiy interaktivlik, muloqot ko'nikmalari hamda mustaqil fikrlashni rivojlantiradi. Ota-onalar bola bilan birga o'yin qoidalarini belgilaydi, rolga mos so'zlarni ishlatadi va ularni pedagog bilan muhokama qiladi. Shu tarzda rolli o'yinlar pedagogik jarayonni oilaviy kontekst bilan bog'laydi. Nutqiy vazifalarni integratsiyalashgan o'yin orqali yechish – ushbu metod bolalarga nutqiy mashqlarni o'yin kontekstida bajarish imkonini beradi. Masalan, so'z topish o'yini, hikoya davom ettirish, savol-javob o'yinlari orqali bola nutqini rivojlantiradi. Ota-onalar va pedagoglar birgalikda o'yinni boshqaradi va bolaning faoliyatini kuzatadi. Bu yondashuv bolalarda nutqiy va kognitiv qobiliyatlarni bir vaqtda rivojlantirish imkonini beradi. Ota-onalar mashg'ulot davomida bolaning javoblarini qayd etadi va pedagog bilan natijalarni muhokama qiladi. Shu bilan bola mustaqil fikrlashga hamda ijodiy yechimlar topishga o'rgatiladi.

Nutqiy kuzatuv va refleksiya jurnali metodida esa ota-onalar bola bilan kundalik mashg'ulotlarni refleksiv tarzda qayd etadi. Har bir mashg'ulotda so'z boyligi, ifoda aniqligi, mantiqiy bog'lanish va mustaqil fikrlash ko'nikmalari yozib boriladi. Pedagog ushbu jurnallar orqali bolaning rivojlanishini kuzatadi va individual tavsiyalar beradi. Ushbu metod bolalarni tizimli baholash hamda ota-onalarni pedagogik jarayonda faol subyekt

sifatida jalb qilish imkonini yaratadi. Shu bilan birga, bola nutqi va fikrlash qobiliyatlari haqidagi ma'lumotlar yig'iladi va natijaviy tahlil uchun asos bo'ladi. Nutqni rivojlantirish bo'yicha metodlar maktabgacha yoshdagi bolalarning mustaqil fikrlash va muloqot ko'nikmalarini shakllantirishda asosiy vosita hisoblanadi. Tadqiqotda ishlab chiqilgan metodlar, xususan, oilaviy nutq o'yinlari, hikoya ketma-ketligi bilan mashq, rolli o'yinlar, integratsiyalashgan o'yinlar va nutqiy kuzatuv jurnali, bolalarning nutqiy faolligini oshirish, so'z boyligini kengaytirish hamda ijodiy fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan. Metodlarning dolzarbligi quyidagi jihatlarida namoyon bo'ladi: pedagogik jarayonga ota-onalarni jalb qilish – zamonaviy maktabgacha ta'limda bolalar nutqini rivojlantirishning samarali usullaridan biri hisoblanadi. Ota-onalar mashg'ulotlarni uy sharoitida davom ettirib, bolalarning nutqiy va mantiqiy rivojini mustahkamlaydi.

Mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rag'batlantirish – ishlab chiqilgan metodlar bolalarni faqat so'z boyligini oshirishga emas, balki mantiqiy bog'lanish, hikoya tuzish, yechim topish va ijodiy ifoda ko'nikmalarini shakllantirishga yo'naltirilgan. Innovatsion va integratsiyalashgan yondashuv – metodlar ilgari maqolalarda kam qo'llanilgan, pedagogik va oilaviy tajribani birlashtiruvchi interaktiv yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Shu bilan ular zamonaviy talablarga javob beradi va amaliyotda keng tatbiq etish imkonini yaratadi. Tizimli kuzatuv va baholash imkoniyati – nutqiy kuzatuv jurnali va integratsiyalashgan o'yinlar orqali pedagoglar va ota-onalar bolaning rivojini tizimli tarzda kuzatadi, bu esa ilmiy tadqiqot va amaliy natijalarni aniq belgilashga yordam beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot davomida ishlab chiqilgan va amaliyotda sinovdan o'tkazilgan metodlar natijalari shuni ko'rsatadi, maktabgacha yoshdagi bolalarda nutqiy rivojlanish jarayoni ota-onalar bilan hamkorlikda olib borilgan mashg'ulotlarda ancha yuqori samaradorlikka ega bo'ladi. Har bir metod bolaning nutqiy, tafakkuriy va ijtimoiy kompetensiyalarini shakllantirishda o'ziga xos ahamiyat kasb etadi, masalan, nutqiy faollik va so'z boyligini oshirishda juda muhim ahamiyatga ega. Mashg'ulotlarda ishtirok etgan bolalarda o'rtacha 25–30% yangi so'z birikmalari va ifoda shakllari o'zlashtiriladi. Bu, ayniqsa, vizual modellashtirish va hikoya ketma-ketligi metodlarida yaqqol ko'zga tashlanadi. Bolalar avval qisqa va takroriy so'zlardan foydalangan bo'lsa, keyingi bosqichda mantiqan bog'langan, izchil jumlar bilan fikr bildirishga o'rganadi. Ota-onalar ishtiroki bolaning so'zlarni mustahkamlash va amaliy nutqda qo'llashiga yordam beradi, shu bilan bir qatorda mustaqil fikrlash va mantiqiy bog'lanish shakllanishiga ko'maklashadi.

Rolli o'yinlar, integratsiyalashgan o'yinlar hamda hikoya mashg'ulotlari orqali bolalar fikrlash zanjirini tuzish, sabab va oqibatni aniqlash, o'z fikrini asoslab berish ko'nikmalarini egallaydi. Kuzatuv natijalariga ko'ra, 70% dan ortiq bolalarda mantiqiy izchillik va mustaqil fikr bildirish qobiliyati sezilarli darajada yaxshilanadi. Bu, o'z navbatida, muloqot madaniyati va ijtimoiy faollikni rivojlantirishga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Rolli o'yinlar orqali bolalar o'zaro muloqotga kirishish, fikrni ifodalashda ohang, navbat kutish, savol-javob kabi ijtimoiy nutq madaniyatini o'zlashtiradilar. Bu esa ularning ijtimoiy moslashuvini osonlashtiradi, atrof-dagilar bilan ishonchli va erkin aloqa o'rnatishiga imkon yaratadi. Ota-onalarning pedagogik faolligi oshadi. Tadqiqot jarayonida ota-onalar pedagogik faoliyatning faol ishtirokchisiga aylandilar. Ular mashg'ulotlar davomida bolalar nutqini kuzatish, hikoya qilish, so'z o'yinlari o'tkazish kabi faol amaliy rollarni bajaradilar. Shu orqali pedagog va ota-ona o'rtasida yangi turdagi hamkorlik modeli shakllandi. Bu yondashuv ota-onalarning pedagogik madaniyatini ham oshirdi. O'yinlar va hikoya mashg'ulotlari bolalarda ijobiy emotsiyalar uyg'otdi. O'yin jarayonida bola o'z his-tuyg'ularini so'z bilan ifodalash, his qilish, obraz yaratish, kulgili yoki dramatik voqealarni qayta tiklash orqali ijodiy tafakkurini namoyon etadi. Bu esa bolaning nutqiy faolligini yanada kuchaytiruvchi omillardan biri bo'ldi. Shuningdek, nutqiy refleksiya jarayonining samaradorligiga erishish mumkin bo'ldi. Nutqiy jurnallar orqali har bir bola nutqidagi o'sish, yangi so'zlarni ishlatish chastotasi, fikr aniqligi muntazam qayd etib borildi. Pedagoglar va ota-onalar bu ma'lumotlardan foydalanib, bolaning qiyinchiliklarini aniqlash va individual yondashuvni tanlash imkoniyatiga ega bo'ldilar. Shu tarzda tizimli monitoring amalga oshirildi. O'z navbatida, pedagogik jarayonda innovatsion yondashuv shakllandi. Metodlarning qo'llanilishi natijasida maktabgacha ta'lim muassasalarida innovatsion, interaktiv, hamkorlikka asoslangan o'qitish muhiti shakllandi.

Pedagoglar uchun bu jarayon yangi didaktik imkoniyatlar yaratdi, ota-onalar esa bola nutqini rivojlantirishda o'zini faol subyekt sifatida his qildilar. Tadqiqot jarayonida ishlab chiqilgan metodlar – vizual modellashtirish, hikoya ketma-ketligi bilan mashq, rolli o'yinlar, integratsiyalashgan o'yinlar va nutqiy refleksiya jurnali – bolalar nutqini rivojlantirishda yuqori samaradorlik ko'rsatdi. Tahlil jarayonida o'tkazilgan mashg'ulotlar natijasida bolalarda mustaqil fikrlash, muloqotga tayyorlik, so'z boyligi va nutqiy izchillik sezilarli darajada oshgani kuzatildi. Avvalo, vizual model asosida mashg'ulotlar bolaning tasavvurini kengaytirgani, ularni nutqiy ifodada faolroq bo'lishga undagani aniqlandi. Bolalar obrazli fikrlash orqali atrof-muhitni tahlil qilishni o'rgandilar. Ota-onalarning bu jara-

yonga jalb etilishi bolaning uy sharoitida ham so'z boyligini mustahkamlashiga sabab bo'ldi. Hikoya ketma-ketligi metodi esa nutqni mantiqan bog'lash, gap tuzish va voqeani mustaqil tarzda ifodalash ko'nikmalarini rivojlantirdi. Rolli o'yinlar esa ijtimoiy muloqotni rivojlantiruvchi samarali vosita sifatida o'zini oqladi. Bolalar hayotiy vaziyatlarni (do'kon, shifokor, oilaviy suhbat va h.k.) jonlantirish orqali muloqot jarayonida o'z fikrini ochiq aytishga o'rgandilar. Bu metod orqali emotsional ifoda, nutq ohangi va ijtimoiy nutq madaniyati shakllandi. Eng muhim yondashuvlardan biri bo'lgan nutqiy refleksiya jurnali orqali pedagog va ota-onalar bolaning rivojlantirish dinamikasini tahlil qilish imkoniga ega bo'ldilar. Ushbu metod orqali bolaning nutqiy faolligi, ifoda aniqligi, mustaqil fikrlash tezligi kabi mezonlar bo'yicha o'sish kuzatildi. Masalan, dastlab 40% bolalarda fikr ifodasi sust bo'lgan bo'lsa, kuzatuv oxirida bu ko'rsatkich 78% gacha oshgani qayd etildi. Barcha metodlar qo'llanganda ota-onalar ishtirokidagi mashg'ulotlar an'anaviy sinf mashg'ulotlariga nisbatan 1,5 baravar yuqori natija bergani aniqlandi. Bu shuni ko'rsatadiki, ota-onalarning pedagogik jarayondagi ishtiroki bolaning nutqiy rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, ota-onalar bilan innovatsion hamkorlik shakllari bolalarda nafaqat so'z boyligini, balki muloqot madaniyati, emotsional ifoda, mustaqil va ijodiy tafakkur kabi kompetensiyalarni ham shakllantiradi. Shu sababli, ishlab chiqilgan metodlarni keng joriy etish maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda dolzarb ilmiy-amaliy ahamiyatga ega. Umuman olganda, tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ishlab chiqilgan metodlar kompleks qo'llanilganda, bolalarda nutqiy rivojlanish, mustaqil fikrlash, ijodiy tafakkur va ijtimoiy muloqot ko'nikmalari birgalikda rivojlanadi. An'anaviy mashg'ulotlarga qaraganda bu yondashuv ko'p tomonlama rivojlantiruvchi ta'sir beradi. Ota-onalarning pedagogik jarayonga faol jalb qilinishi esa bu natijalarni yanada mustahkamlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimida bola shaxsining har tomonlama rivojlanishida nutq madaniyati va muloqot ko'nikmalari markaziy o'rin egallamoqda. Bolaning nutqiy rivoji nafaqat uning egallayotgan bilim darajasini, balki atrof-muhit bilan o'zaro aloqasining sifatini, fikrlash salohiyati va ijtimoiy moslashuv darajasini ham belgilab beradi. Shu nuqtai nazardan, nutqni rivojlantirish jarayonini faqat tarbiyachi faoliyatiga emas, balki oilaviy muhit hamda ota-onalarning bevosita ishtirokiga tayanib tashkil etish zarurati tobora dolzarb bo'lib bormoqda. Tadqiqot davomida olib borilgan kuzatuvlar, metodik izlanishlar va tajribalar asosida ota-onalar bilan hamkorlikning innovatsion shakllarini joriy etish bolalar nutqini rivojlantirishda muhim omil ekani aniqlandi. Xususan, ota-onalar ishtirokidagi mashg'ulotlar, birgalikdagi o'yin faoliyatlari, uy sharoitida nutqiy topshiriqlarni bajarish hamda kommunikativ vaziyatlarni yaratish orqali bola nutqi tabiiy, erkin va ifodali shaklda boyiydi. Bu jarayon nafaqat til boyligini, balki ijtimoiy faollik, mustaqillik, muloqot madaniyati va hissiy ifoda kabi shaxsiy sifatlarni ham rivojlantiradi.

Ota-ona, bola va pedagog o'rtasidagi hamkorlikni uzviy pedagogik tizim sifatida ko'rish muhim. Har bir tomon bu jarayonda o'z roliga ega: tarbiyachi – yo'naltiruvchi, ota-ona – qo'llab-quvvatlovchi, bola esa faol ishtirokchi sifatida namoyon bo'ladi. Shu tarzda nutqni rivojlantirish jarayoni ikki tomonlama muloqot asosida tashkil etilib, bolaning nutqiy faoliyatini tabiiy sharoitda shakllantirish imkonini beradi. Innovatsion metodlar – o'yinli yondashuv, vizual tasvirlar orqali fikrni ifodalash, hikoya davom ettirish, badiiy matn asosida nutq qurish, shuningdek, reflektiv tahlil va ota-onalar bilan ijodiy suhbat shakllari – bolaning nutqini ko'p yo'nalishda rivojlantirishda samarali natija berdi.

Ushbu jarayonda, shuningdek, ota-onalarning pedagogik madaniyati va bola nutqiy rivojiga munosabatining ijobiy o'zgarishi kuzatildi. Ota-onalar bolaning muloqotdagi faoliyatini kuzatish, uni rag'batlantirish va nutqiy xatolarini tuzatishda faol ishtirok etar ekan, bola o'z fikrini erkin bayon etishga, so'z tanlashda aniqlikka intilishga odatlanadi. Bunday hamkorlik bola shaxsining o'ziga ishonchini oshiradi, uni ijtimoiy jihatdan faol, fikr bildiruvchi va muloqotga ochiq bo'lishga undaydi.

Shuningdek, nutqni rivojlantirishda qo'llanilgan innovatsion yondashuvlar maktabgacha ta'lim muassasalarida metodik ishlarni takomillashtirish, tarbiyachilar faoliyatida interfaol texnologiyalardan foydalanish madaniyatini oshirish va ota-onalar bilan ishlash tizimini yangi bosqichga olib chiqish imkonini berdi. Bu jarayon ta'lim sifatini oshirish bilan bir qatorda, bola nutqini rivojlantirishda uzluksizlik tamoyilini ham ta'minlaydi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ota-onalar bilan samarali hamkorlik hamda ilg'or metodlardan foydalanish bolalarda nutqiy, kommunikativ va ijodiy kompetensiyalarni shakllantirishda barqaror natija beradi. Bu esa maktabgacha ta'lim tizimida bola shaxsining har tomonlama rivojlanishiga, oilaviy ta'lim madaniyatining yuksalishiga va ta'lim sifati barqarorligiga zamin yaratadi. Kelgusida mazkur tajribani tizimlashtirish, uning asosida metodik qo'llanmalar ishlab chiqish hamda ota-onalarning nutqiy tarbiyadagi ishtirokini kengaytirish dolzarb vazifalardan biri sifatida tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi. "Maktabgacha va maktab ta'limi to'g'risida"gi Qonun. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 23.09.2020-y., №03/20/637/1239.
2. Rogova, G. V. Metodika razvitiya rechi detey doshkolnogo vozrasta. Moskva: Prosveshcheniye, 2019.
3. Vygotsky, L. S. Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978, 45–47-b.
4. Berger, M. Parental Linguistic Feedback and Early Speech Development. Berlin: Springer, 2021, 67–68-b.
5. Rogoff, G. The Cultural Nature of Human Development. Oxford University Press, 2003, 123–126-b.
6. Karimova, N. M. Maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalarni joriy etish tajribasi. Toshkent: DPU nashriyoti, 2023, 56–58-b.
7. Rogova, G. V. Metodika razvitiya rechi detey doshkolnogo vozrasta. Moskva: Prosveshcheniye, 2019, 78–80-b.
8. Abduraimova, M. "Maktabgacha ta'lim muassasalarida nutqni rivojlantirishda innovatsion metodlardan foydalanish." Ta'lim va taraqqiyot jurnali, №3, 2022.
9. Karimova, S. "Ota-onalar bilan pedagogik hamkorlikning zamonaviy shakllari." Boshlang'ich ta'lim jurnali, №5, 2023.
10. Qodirova, D. Bolalar nutqini rivojlantirish metodikasi. Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
11. Raximova, N. "Maktabgacha ta'limda kommunikativ kompetensiyani shakllantirish masalalari." Pedagogik mahorat, №4, 2022.
12. Xolmatova, G. "Interfaol metodlar orqali bolalarda nutq madaniyatini rivojlantirish." Ilm sarchashmalari, №2, 2024.
13. Azizova, N. "Oilaviy ta'limda pedagogik texnologiyalarni qo'llashning o'ziga xos jihatlari." Zamonaviy ta'lim, №6, 2021.
14. Mavlonova, R. va A. Mamarajabov. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. Toshkent: Iqtisodiyot nashriyoti, 2020.
15. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 391-son qarori, 2020-yil 22-iyun.
16. Jalilova, M. "Oilaviy ta'lim tizimida bolalar nutqini rivojlantirishning psixolingvistik asoslari." Til va adabiyot ta'limi, №1, 2023, 55–63-betlar.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.